

Ympäristökertomus vuodelta 2022

Kaupunginhallitus 27.03.2023 § 104
2141/11.00.01/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Turunen, energianeuvoja
puh. 044 718 2870
mari.turunen(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus merkitsee ympäristökertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi ja saattaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Merkitään, että ympäristöjohtaja Tanja Ahonen selosti asiaa kokouksessa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Esitys

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Kaupunginhallitus merkitsee ympäristökertomuksen tiedoksi ja saattaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Selostus

Ympäristökertomuksessa 2022 on tietoa Kuopion ympäristön tilasta ja ympäristönsuojelutyöstä, jota kaupunki on tehnyt vuonna 2022. Ympäristökertomus auttaa myös ymmärtämään ympäristöasioiden merkittävyyttä.

Ympäristönsuojelun tulot olivat 20 % pienemmät kuin vuonna 2021. Menot ovat säilyneet lähes samalla tasolla kuin vuonna 2021. Ympäristönsuojeluun liittyviä investointeja tehtiin vuonna 2022 hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna. Isompia ympäristövahinkoja ei vuonna 2022 tapahtunut.

Lämmityskauden 2022-2023 energiakriisi vaikutti myös kaupungin toimintaan - kaupunkikonsernin osalta jokaisen toimialan tuli määrittää energiansäästötoimet ja päivittää ohjeet sähkökatkoihin varautumiseksi. Kaupunki osallistui valtakunnalliseen Astetta alemmas –kampanjaan ja viesti laajasti asukkaille energian säästämiseksi.

Vuoden 2021 ennakkotiedon perusteella Kuopion asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt (ilman teollisuutta) ovat pienentyneet 46 % vertailuvuoden 2007 tasosta. Suurimman päästölähteen tieliikenteen osuus kokonaispäästöistä oli 27 %. Joukkoliikenteen kalustosta noin 80 % oli EU:n direktiivin määrittelemiä puhtaita ajoneuvoja.

Ilmanlaatuun vaikuttavat nykyisin eniten tieliikenteen päästöt (ml. katupöly) ja paikoin pientaloalueilla puun pienpoltto. Kuopio on mukana erilaisissa ilmanlaatua parantavissa hankkeissa, joissa tutkitaan mm. keinoja katupölyn torjuntaan. Kuopiossa tieliikenteen melualueilla asuu noin 23 000 asukasta ja raideliikenteen melualueilla noin 1 000 asukasta.

Kiertotalouden ja resurssiviisauden edelläkävijäkuntaverkoston jäsenenä Kuopio on sitoutunut vähentämään kotitalousjätteen määrää ja nostamaan sen

kierrätysasteen 65 % tasoon vuoteen 2030 mennessä. Kuopiossa kotitalouksien tuottaman jätteen määrä on vuosien 2016–2021 aikana säilynyt lähes samalla tasolla. Vuonna 2021 kotitalouksien jätteen määrä oli asukasta kohti 263 kg. Kierrätetyn eli materiaalina hyödynnetyn jätteen osuus oli 47 % vuonna 2021. Kierrättämätön kotitalousjäte on hyödynnetty energiana.

Kuopion luonto on rikas ja monipuolinen, mikä luo hyvät lähtökohdat, mutta myöskin vastuun monimuotoisuuden vaalimiseen. Kaupungin teettämien luontoselvitysten avulla kerätään tietoa eri lajiryhmistä ja luontotyypeistä kaavoituksen tarpeita varten sekä kartutetaan tietämystä luonnonsuojelualueiden ja muiden luonnon kannalta arvokkaiden kohteiden lajistosta. Vuonna 2022 selvitettiin keskeisellä kaupunkialueella sijaitsevien lehtipuuvaltaisten metsien soveltuvuutta valkoselkätikan pesintään ja ruokailuun kymmenellä alueella. Selvityksessä löydettiin useampi valkoselkätikalle mahdollinen elinympäristö ja yksi pesimähavainto valkoselkätikasta. Kaupungin omistamien luonnon monimuotoisuudeltaan arvokkaiden metsäalueiden lajistonselvityksiä jatkettiin jäkäläkartoituksilla. Kartoituksissa löytyi useita uhanalaisia ja harvinaisia jäkäliä.

Vuonna 2020 Kuopiossa käytettiin uusiutuvia energiavaroja sähkön- ja lämmöntuotantoon yhteensä noin 1 077 GWh Kuopion Energian ja Savon Voiman tuotantolaitoksissa. Tämä on noin 73 % koko energiantuotannosta. Kuopion kaupungin omissa kiinteistöissä kulutettiin lämpöenergiaa yhteensä noin 93 GWh, josta uusiutuvien osuus oli noin 94 %. Sähkön kulutus oli vastaavasti 38 GWh, josta uusiutuvia oli 100 %. Aurinkoenergian hyödyntäminen kasvoi vuonna 2022 niin kaupungin omissa kohteissa kuin yksityis- ja yrityskohteissa. Uusia aurinkovoimaloita otettiin kaupungin kohteissa käyttöön Juankosken ja Alavan päiväkodilla sekä Länsi-Puijon koululla. Yhteensä kaupungin kohteissa aurinkosähköä tuotettiin noin 196 MWh.

Kuopion alueella sijaitsevien suurten järvien ekologinen tila on suurimmaksi osaksi hyvä. Pienvesistä heikoimmassa tilassa ovat pienet matalat lammet. Pohjavesien tila Kuopion alueella on pääosin hyvä. Riskikohteita ovat Harjamäki-Käärmelahti, Nilsiä kirkonkylä ja Laatanlampi.

Tulevien vuosien suuria ympäristöhaasteita ovat luonnon monimuotoisuuden varmistaminen kaupungin metsä- ja vesialueilla sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen, kuten lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin liittyvät varautumis- ja sopeutumistoimet mm. maankäytön suunnittelussa. Vuoden 2023 aikana ajankohtaista on luonnon monimuotoisuusohjelman ja resurssiviisausohjelman päivitystyö.

Vaikutusten arviointi

-

Liitteet

Ympäristökertomus 2022